

The Government of
The Republic of the Union of Myanmar
Ministry of Education

Department of Higher Education

Universities Research Journal

Vol. 14, No. 1

December, 2023

**The Government of
The Republic of the Union of Myanmar
Ministry of Education**

Department of Higher Education

Universities Research Journal

Vol. 14, No. 1

December, 2023

Universities Research Journal 2023

Vol.14, No. 1

**Myanmar, English, Geography, History, Law,
Oriental Studies, Anthropology**

Editorial Board

Editors in Chief

Myanmar

Prof. Dr. Tun Aung Kyaw, Head of the Department of Myanmar,
University of Yangon

Prof. Dr. Aung Kyaw Moe, Head of the Department of Myanmar,
University of Mandalay

Prof. Dr. Aye Mi Aung, Head of the Department of Myanmar, Yangon
University of Distance Education

Prof. Dr. Nwe Nwe Aye, Head of the Department of Myanmar, Dagon
University

Prof. Dr. Win Than Oo, Head of the Department of Myanmar,
Yadanarbon University

Prof. Dr. Thin Thin Soe, Head of the Department of Myanmar, East
Yangon University

Prof. Dr. Khin Wint Nwe, Head of the Department of Myanmar, West
Yangon University

English

Prof. Dr. Thi Thi Tun, Department of English, University of Yangon

Prof. Dr. Mon Mon Wai, Head of the Department of English, University

of Mandalay

Prof. Dr. Kyi Chan Nyein, Head of the Department of English, Yangon Distance Education University

Geography

Prof. Dr. Zin Nwe Myint, Head of the Department of Geography, University of Yangon

Prof. Dr. Khin Khin Soe, Department of Geography, University of Yangon

Prof. Dr. Soe Sandar San, Head of the Department of Geography, University of Mandalay

Prof. Dr. Khin Khin Soe, Department of Geography, University of Yangon

Prof. Aung Swe , Department of Geography, Magway University

History

Prof. Dr. Thin Thin Aye, Head of the Department of History, University of Yangon

Prof. Dr. Kyaw Swe Nyunt, Head of the Department of History, University of Mandalay

Prof. Dr. Phyu Su Aung, Head of the Department of History, Dagon University

Prof. Dr. Soe Soe Oo, Head of the Department of History, Taunggyi University

Prof. Dr. Khin Myo Win , Department of History, University of Yangon

Prof. Dr. Maung Maung Hla, Head of the Department of History, University of Yangon

Law

Prof. Dr. Khin Phone Myint Kyu, Head of the Department of Law, University of Yangon

Prof. Dr. U Tin Moe Lwin, Head of the Department of Law, University of Mandalay

Prof. Dr. Tin Htay Ei, Head of the Department of Law, Yangon University of Distance Education

Prof. Dr. Thi Thi Lwin, Head of the Department of Law, Dawei University

Prof. Dr. Thwin Pa Pa, Department of Law, University of Yangon

Oriental Studies

Prof. Dr. Win Win Yi, Head of the Department of Oriental Studies, University of Yangon

Prof. Dr. Thi Thi Tun, Head of the Department of Oriental Studies, University of Mandalay

Prof. Dr. Tin San Aye, Head of the Department of Oriental Studies, Dagon University

Prof. Dr. Daw Htwe Yee, Head of the Department of Oriental Studies, Yadanarbon University

Prof. Dr. Mi Mi Khine, Head of the Department of Oriental Studies, Hpa-aan University

Anthropology

Prof. Dr. Sandar Win, Head of the Department of Anthropology, University of Yangon

Prof. Dr. Thidar Htwe Win, Head of the Department of Anthropology, University of Mandalay

Prof. Dr. Theigi Soe, Head of the Department of Anthropology, Dagon University

Prof. Dr. Khin Muyar Aung, Department of Anthropology, University of Yangon

Prof. Dr. San San Oo, Department of Anthropology, University of Yangon

Editors

Myanmar

Prof. Dr. Aye Nu Kyi, Head of the Department of Myanmar, Pyay University

Prof. Dr. Thwe Thwe, Head of the Department of Myanmar, Kyaing Tong University

Prof. Dr. Thin Thin Soe, Head of the Department of Myanmar, East Yangon University

Prof. Dr. Khin Myint Sein, Head of the Department of Myanmar, Monywa University

Prof. Dr. Tun Aung Kyaw, Head of the Department of Myanmar, University of Yangon

Prof. Dr. Min Maw Thant, Head of the Department of Myanmar, Sittwe University

Prof. Dr. Aye Mi Aung, Head of the Department of Myanmar, Yangon University of Distance Education

Prof. Dr. Wai Wai Myint, Head of the Department of Myanmar, Yangon University of Foreign Languages

English

Prof. Dr. U Aung Kyi, Head of the Department of English, East Yangon University

Prof. Dr. Thi Thi Tun, Department of English, University of Yangon

Geography

Prof. Dr. Nilar Aye, Head of the Department of Geography, Kyaing Tong University

Prof. Dr. Yi Yi Tint, Head of the Department of Geography, Mawlamyine University

History

Prof. Dr. Nwe Nwe Aung, Head of the Department of History, Kyaing Tong University

Prof. Dr. Myo Myo Su, Head of the Department of History, Hpa-an University

Prof. Dr. Sandar Soe, Head of the Department of History, Monywa University

Prof. Dr. Mi Mi Khaing, Head of the Department of History, Sittwe University

Law

Prof. Dr. U Tin Moe Lwin, Head of the Department of Law, University of Mandalay

Oriental Studies

Prof. Dr. Khin Linn Myint, Head of the Department of Oriental Studies, Yangon University of Distance Education

Anthropology

Prof. Dr. Sandar Win, Head of the Department of Anthropology, University of Yangon

Contents

	Page
Myanmar	
ရသစာတမ်းငယ်များတွင် ရသအဖွဲ့ပါဝင်မှု အေးနုကြည်	1
"အိပ်နေရင်ည နိုးနေရင်နေ့" ဝတ္ထုရှည်၏ဇာတ်လမ်းဖန်တီးပုံ အေးမွန်ဆွေ	15
အင်းဝခေတ် မြန်မာကျောက်စာများမှ အတ္ထာလင်္ကာရအဖွဲ့များ ခင်မြင့်မော်	29
အောင်သင်း၏ စာပေအတွေး ၊ အတွေးစာပေ ရသစာတမ်း လေ့လာချက် မာလာမိုး	41
ဇာတ်လမ်းအဖွဲ့ကဗျာများဖန်တီးမှု နှိုင်းနှယ်ဝင်း	55
ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဝတ္ထုမှ ဦးပုည၏ ဥပမာအလင်္ကာဖန်တီးမှုစွမ်းရည် အေးဝင်း	67
အမေ့ရှေးစကားများမှ လူထုဒေါ်အမာ၏ ပြောဟန်၊ရေးဟန် လွင်မာဦး	77
တီးတိန်ဇိုမီး စာအရေးအသားစနစ် မြမြဝင်း	91
ဘာသာစကား မွမ်းမံထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာ လေ့လာချက် တင်ဝင်း	105

	Page
ဝန်းမှူးဆရာအဂ္ဂမေဓာ၏ စန္ဒကုမ္မာရလင်္ကာမှ လောကရေး၊ ဓမ္မရေး၊ ရာဇရေး လေ့လာချက်	117
<i>ဆန်းမေ</i>	
ထာရ်မဟာ၏တေမိယလင်္ကာမှအပြောက်အမွမ်းလေ့လာချက်	127
<i>ထက်ထက်တင်</i>	
ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ ပျို့လက်ရာများတွင်တွေ့ရသော စကားသံ ဖွဲ့ဟန်မှ ထပ်ကျော့ခြင်းသဘော	137
<i>စောက္ကန္တာသက်မောင်</i>	
ရှေးဟောင်းမြန်မာကျောက်စာများ (ပထမတွဲ) ရှိ အချိန်တိုက်ရိုက် အညွှန်းစကားများကို လက်တွေ့အတ္ထုဗေဒရှုထောင့်မှ လေ့လာချက်	149
<i>ခင်မျိုးအေး</i>	
ကြယ်နီ၏ ရေလုပ်သားဘဝသရုပ်ဖော်ဝတ္ထုများမှ လူမှုဒေသီယ စကားများ လေ့လာချက် (လူမှုဘာသာဗေဒလေ့လာချက်)	169
<i>ဝင်းမင်းအောင်</i>	
English	183
Translation Strategies Used by Philip and Phyo Tharya in Translating English Proverbs into Myanmar	
<i>Aung Kyi</i>	
A Corpus-Based Study of Idioms which Include Creatures in Harry Potter Series	195
<i>Su Khine Oo</i>	
Geography	
Relationship between Developments of Road Transportation Networks and Land Cover Changes in Kyaing Tong Township	209
<i>Nilar Aye, Hnin Khaing Aye, Ni Ni Lwin & Zar Chi Htun</i>	

	Page
Analysis on Handloom Industry in Mudon Township <i>Aung Aung, Thida Shwe, Win Tun Paing, San San Win & Lae Lae Tun</i>	225
History	241
An Interpretation of Inscriptions with Special Reference to Letwè Nawrahtā U Ne's Efforts <i>Kyaw Swe Oo, Lwin Naing & Khin Thet Naing</i>	
Assessment of the Stone Age Culture in Kayin State <i>Ye Win Tun</i>	253
A Brief Study on the Traditional Custom of Naga Ethnic People in Myanmar <i>Myo Pa Pa</i>	267
The Traditional Livelihood of Mara People in Myanmar <i>Nay Aung</i>	283
Law	
Social Security in Private Enterprise in Myanmar: Pension Fund and Its Management <i>Nang Nwe Ni Nyunt</i>	295
Oriental Studies	307
The Study of the Evolution of <i>Stūpa</i> from the Fourth Century to the Thirteenth Century AD <i>Thandar Win</i>	
Anthropology	317
Marriage Systems of Zomi Ethnic Group in Siangsawn Model Village, Tedim Township, Chin State, Myanmar <i>San San Oo</i>	

ရသစာတမ်းငယ်များတွင် ရသအဖွဲ့ပါဝင်မှု

အေးနုကြည်*

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် 'ရသစာတမ်းငယ်များတွင် ရသအဖွဲ့ပါဝင်မှု' ကို လေ့လာ တင်ပြထားသော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ အလေ့လာခံအဖြစ် 'ကံ့ကော်မြိုင် စာတမ်း' မှ စာတမ်းငယ်များကို တင်ပြထားပါသည်။ ထိုသို့လေ့လာတင်ပြ ရာတွင် ရသစာတမ်းငယ်များတွင် 'ရသအဖွဲ့' ပါဝင်မှု ရှိ မရှိ ဟူသော သုတေသန ပြဿနာကို အခြေပြုကာ ပညာရှင်များ၏ အဆိုအမိန့်များအပေါ် အခြေပြုလျက် အဖြေရှာကာ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ - စာတမ်းငယ်၊ ရသ၊ အာနိသင်၊ အတွေးအခေါ်၊ အက်ဆေး

နိဒါန်း

မြန်မာစာပေတွင် ရသစာတမ်းငယ်သည် စာပေပုံသဏ္ဍာန်တစ်ခုအဖြစ် အခိုင်အမာ ရပ်တည်လျက် ရှိပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် ရသစာတမ်းငယ်၌ သက်ဝင်လျက်ရှိသော ရသစာပေအဖွဲ့များကို ထုတ်ဖော်ပြသ လိုရင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုရသစာပေအဖွဲ့များ၏ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းပုံ၊ ထိထိမိမိ ရှိလှသော ရသများ အပြင် တန်ဖိုးရှိသော အသိအမြင် အတွေးအခေါ်များပါ ကိန်းအောင်းလျက်ရှိပုံကို သိရှိစေရန် ရေးသားတင်ပြအပ်ပါသည်။

စာပေလေ့လာဆန်းစစ်ချက်

ရသစာတမ်းဟူသော စာပေအဖွဲ့မျိုးသည် ၁၆ ရာစုကပင် ဥရောပ၌ စတင် ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ရသစာတမ်းဟူသောဝေါဟာရသည် ပြင်သစ်စကား 'essai' ၊ အင်္ဂလိပ်စကား 'essay' ကို ဆီလျော်အောင် ဘာသာပြန်ဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။

*ဒေါက်တာ၊ ဒေါ်၊ ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာပေ၊ ပြည်တက္ကသိုလ်

ထိုဝေါဟာရ၏ အဓိပ္ပာယ်ရင်းမှာ ကြိုးပမ်း စမ်းသပ်သည်ဟူ၍ဖြစ်သည်။
ဆရာတက်တိုးက အက်ဆေးကို -

"မိမိတတ်စွမ်းသလို ဖော်ထုတ်တင်ပြ စမ်းသပ်
ကြည့်လိုသောစာပုဒ်"

(တက်တိုး၊၁၉၆၅၊စာ-၄၁)

ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုပြပါသည်။ 'ရသစာတမ်း' ဟူသော အမည် စတင်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို -

"ရသစာပေအဖွဲ့အဖြစ် အလေးပေးမှည့်ခေါ်သော
'ရသစာတမ်းငယ်' ဟူသော အမည်ကိုမူ
ပေဖူးလွှာမဂ္ဂဇင်းတွင် တွေ့ရပါသည်"

(ခင်မင်၊မောင်၊၁၉၈၇၊စာ-၂၄)

ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အက်ဆေးကို အက်ဆေး၊ အစမ်းစာ၊
စာတန်း၊ စာတမ်းငယ်၊ ရသစာတမ်း ဟူ၍ အမျိုးမျိုးခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်။

မည်သို့ခေါ်ဝေါ်စေကာမူ စာတမ်းငယ်ဟူသော စာပေအဖွဲ့အနွဲ့များ၏
သဘောလက္ခဏာ များကို ဖြန့်ကြက်လျက် စာတမ်းငယ်ဟူသည် -

"အကြောင်းအရာတစ်ခုခုကို စာရေးသူကိုယ်တိုင်
တွေ့မြင်ခံစားရသည့် အနေအထားဖြင့် ရသ
ပါအောင် ရေးဖွဲ့ထားသော မတိုမရှည် စကားပြေ
အဖွဲ့မျိုးဖြစ်သည်"

(ခင်မင်၊မောင်၊၁၉၈၇၊စာ-၂၆)

ဟု သိနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် အက်ဆေးခေါ် ရသစာတမ်း၏ သဘာဝနှင့်ပတ်သက်၍
ဆရာတိုက်စိုးက -

"အက်ဆေးကို ဖတ်နေရသည့်နာရီဝက်အတွင်း၌
ဘာနှင့်တူပါသနည်းဆိုသော် အဖော်တစ်ယောက်
နှင့် အေးအေးလူလူထိုင်ကာ သူ့စကားကို
နားထောင်နေရသည်နှင့် တူသည်ဟု ဆိုရတော့
မည်။ ထိုဝမ်းမြောက် ရွှင်လန်းစရာများ၊ လောကီ

ဘုံသားတို့၏ ခွင့်လွှတ်စရာ အပြစ်အနာအဆာ
လေးများ၊ မတော်မတဲ့ ဟာသအကွက်များကို
မိမိလည်း အက်ဆေးဆရာနှင့်အတူ ကြားရ၊ မြင်ရ
ခံစားရသကဲ့သို့ဖြစ်ကာပီတိပွားရလေတော့သည်"

(တိုက်စိုး၊၁၉၈၀၊စာ-၄၄)

ဟု ဆိုထားရာ စာဖတ်သူအား ရသခံစား ပီတိပွားစေပြီးနောက် ပတ်ဝန်းကျင်
လောကကို ဂရုပြုမိလာ အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်သော ဂုဏ်ရည်နှင့်ပြည့်စုံကြောင်း
သိနိုင်ပါသည်။ ရသစာတမ်းငယ်များတွင် ရသအဖွဲ့ပါဝင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍
ဆရာတက္ကသိုလ်ဝင်းမွန်က -

"အက်ဆေးခေါ် စာတမ်းငယ်အရေးအသားသည်
ရသစာပေအဖွဲ့ တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ရင်ထဲ
နှလုံးထဲမှ ပွင့်အံကျလာသည့် ရင်ဖွင့်သံ ဖြစ်ပါ
သည်။ စာဖတ်ပရိတ်သတ်၌ နှစ်သက်မှုရသကို
ဖြစ်စေရုံမျှမက၊ ရသဖြစ်သည်နှင့်အတူတကွ ဘဝ
အသိအမြင်၊ ပတ်ဝန်းကျင် အသိအမြင်ကိုလည်း
ဖြစ်စေပါသည်။" (ဝင်းမွန်၊၁၉၈၇၊စာ-၁၄၃)

ဟူ၍ ရသပါဝင်မှုသဘောကို ဖော်ပြပါသည်။

ထို့ပြင် ဆရာဦးသိန်းဟန်(ဆရာဇော်ဂျီ)ကလည်း -

"ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်၌ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း လှုပ်ရှား
သွားလာရင်း မြင်မိ ကြားမိ၊ သတိရမိ၊ တွေးမိ
သမျှတို့ကို ပရိတ်သတ်၌ မြင်ယောင်ယောင်၊
ကြားယောင်ယောင် ဖြစ်လာအောင် ခံစားမှု
တစ်ခုခု ပေါ်လာအောင် ခံစားမှုအသိဖြင့်
လည်းကောင်း၊ စိတ်ကူးဉာဏ်စွက်၍ လည်းကောင်း
ရေးသော ရသစာပေဟန် စာတမ်း တစ်မျိုး"

(သိန်းဟန်၊ဦး၊၁၉၇၅၊စာ-၃၇)

ဟု ဆိုထားပါသည်။ ဆရာမြသန်းတင့်ကလည်း -

"ရသစာတမ်း အရေးအဖွဲ့သည် ချစ်ခင်စရာ အလွန်ကောင်းသော ဘဝအဖော်နှင့်တူပါသည်။ အကြောင်းအရာထက် တွေ့ကြုံတွေ့ခေါ်မှုကို ပို၍မြင်ရသည်။ တိုတိုရှင်းရှင်းနှင့် အမြင့်ဆုံး ရသတစ်စုံတရာကို ရရှိသည်။ ရသမှတစ်ဆင့် ဘဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထွင်းဖောက်ရှုမြင် ခံစား နိုင်သည်"
(မြသန်းတင့်၊ ၁၉၉၀၊ နိဒါန်း)

ဟု ဆိုထားရာ ရသစာတမ်းငယ်တို့သည် လူ့ပတ်ဝန်းကျင်မှ အဖြစ်အပျက် သဘောတရားတို့ကို စာဖတ်သူတို့ ခံစားနှစ်သက်စေရန်အတွက် ရသပါအောင် ရေးဖွဲ့သည့် ရသစကားပြေအဖွဲ့ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။

နည်းနာ

ပညာရပ်ဆိုင်ရာနည်းနာအနေဖြင့် ချဉ်းကပ်လေ့လာရာတွင် စာပေ လေ့လာမှုနယ်ပယ်ဖြစ်၍ ရသစာတမ်းငယ်အချို့၏ ရသဖန်တီးမှုသဘောကို အလေးပေး သုတေသနပြုမည် ဖြစ်ပါသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်

ရသစာတမ်းငယ်များတွင် စာဖတ်သူသည် စာရေးသူက ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ဝေမျှလာသော အတွေ့အကြုံများကို မပင်မပန်းနားထောင်ရင်း နှစ်သက်ကြည်နူး စရာ သဘောကျနှစ်ခြိုက်စရာ၊ လွမ်းဆွတ်တမ်းတဖွယ်ရာတို့ကို ခံစားရမည်ဖြစ် ပါသည်။ ထိုသဘောပေါ်လွင်အောင် အောက်ပါ စာတမ်းငယ်များဖြင့် သာဓက ပြပါမည်။

အနီးအဝေးရသစာတမ်းငယ်

'အနီးအဝေး' ရသစာတမ်းတွင်ဝေးလွန်း၍မမြင်ရသောသဘော၊ နီးလွန်း၍ မမြင်ရသော သဘောတို့ကို တွေးဆပြထားသည်။ ထိုစာတမ်းတွင် နီးလွန်း၍ မမြင်ရသောသဘောကို သာဓကပြရာတွင် စာရေးသူ အလွန်ကြိုက်နှစ်သက်သော အိန္ဒိယရုပ်ရှင်မင်းသမီးချော၏အလှကို အနီးကပ် မြင်လိုက်ရသောအဖြစ်နှင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုနေ့က ရုပ်ရှင်ပြချိန်နီးမှ ရုပ်ရှင်ရုံသို့ရောက်သည်ဖြစ်ရာ လက်မှတ်ကမရ။ ရပြန်တော့လည်း ပိတ်ကားနှင့်အနီးကပ်ဆုံး အရှေ့တည့်တည့်မှ ဖြစ်နေရာ ရုပ်ရှင်စပြုသောအခါ နီးကပ်လွန်းသောကြောင့် မော့ကြည့်နေရကြောင်း ဖော်ပြပြီး -

"လူက ပိတ်ကားထဲသို့ ဝင်ရောက်နေရဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်လေရာ မျက်စိချိန်သားကိုက်အောင် မနည်း အားထုတ် ကြိုးပမ်းနေရသည်။ သည်ကြားထဲတွင် ဓာတ်ပုံဆရာကလည်း မဒူဘာလာ၏အလှကို ကြားဝင့်လိုသည်ထင့်။ မကြာခဏ အနီးကပ် ရိုက်ကူးပြသလေသောကြောင့် ပိတ်ကားတစ်ခု လုံးမှာ မရွှေချော၏မျက်နှာကြီးဖြင့် ပြည့်နေ လေ့ရှိသည်။ သီချင်းလေး တဟင့်ဟင့်ဆို၍ ပြုံးရွှင်ရယ်မော ပြန်လျှင်လည်း သွားတစ်ချောင်း တစ်ချောင်း စကောငယ်လောက် ရှိသည်ကို မြင်ရပါသည်။ ရွန်းစိုကြည်လဲ့သော မျက်လုံးအစုံ မှာလည်း တစ်လုံးနှင့်တစ်လုံး ဆယ့်ငါးပေ လောက်ကွာသည်။ ကျွန်တော့်မှာ စီရီရီပွေးနေ သော ဧရာမသွားကြီးတွေကို ကြည့်လိုက်၊ ဟိုဘက် မျက်လုံးကြည့်လိုက်၊ ဒီဘက်မျက်လုံး ကြည့်လိုက်နှင့် မဇ္ဈိမတိုင်းသူ၏ အလှကို တောင်ကြည့် မြောက်ကြည့် ကျိုးကန်း တောင်းမှောက် ခံစားနေရပါသည်"

(အောင်သင်း၊ ၁၉၇၈၊ စာ-၁၀၂)

ဟူ၍ နီးလွန်းလျှင်လည်း မမြင်ရသောသဘောကို ဟာသနှော၍ ရသမြောက်စွာ ဖော်ကျူးထားပါသည်။ ထိုရသအဖွဲ့နှင့်အတူ နီးလွန်း၍မမြင်ရသော ကျေးဇူး တရား၊ ကြီးလွန်း၍ မထင်လေသော ကျေးဇူးတရားတို့ကို ဆင်ခြင်မိလာ စေပါသည်။

ထိုရသအဖွဲ့တွင် 'လူကပိတ်ကားထဲသို့ ဝင်ရောက်နေရဘိသကဲ့သို့ဖြစ်'၊ 'မျက်စိချိန်သားကိုက်အောင် အားထုတ်ကြိုးပမ်း'၊ 'ပိတ်ကားတစ်ခုလုံး မရွှေ့ချော မျက်နှာကြီးဖြင့်ပြည့်'၊ 'သွားတစ်ချောင်း တစ်ချောင်း စကောငယ်လောက်ရှိ'၊ 'ကျီးကန်းတောင်းမှောက် ခံစား' အစရှိသည့် တင်စားချက် အသုံးတို့၏ အာနိသင်ကလည်း ထိမိလှကြောင်းတွေ့ရသည်။ စာရေးသူ ဆိုလိုချင်သော နီးလွန်း၍ မမြင်ရသော သဘောကိုလည်း နှစ်သက်စွာ နားလည်ခံစားလိုက် ရကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ချိုတကူးနှင့်ဂုဏ်ရည်မတူ ရသစာတမ်းငယ်

"ချိုတကူးနှင့်ဂုဏ်ရည်မတူ" ရသစာတမ်းငယ်တွင် စာရေးသူက အနုပညာ၏အစွမ်းသတ္တိသဘော၊ အတုနှင့်အစစ်တွင် အတုကိုပို၍ နှစ်သက် သဘောကျတတ်ကြသည့် သဘောတို့ကို ရသမြောက်စွာ ဖော်ကျူးထားပါသည်။ ဤရသစာတမ်းတွင်ပါသော ချိုတကူး၏ဘဝဇာတ်လမ်းမှာ ရင်နှင့်ဖွယ် ဖြစ်သည်။ စစ်အတွင်းက မိသားစုတကွဲတပြားဖြစ်ပြီး သူတစ်ဦးတည်းသာ မြန်မာပြည်၌ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ဘယ်သူခိုင်းခိုင်း သူမငြင်း။ ဖြစ်သလိုပျော်ပျော်နေတတ်သည်။ ထိုချိုတကူး၏ ရင်နှင့်ဖွယ်ရာအဖြစ်သည် မေသစ်၏ 'ဂုဏ်ရည်မတူ' ရုပ်ရှင် ဇာတ်ကားနှင့်တွေ့သောအခါ သေးသိမ် မှေးမှိန်သွားရပုံကို -

"ရုပ်ရှင်ဇာတ်လမ်းနောက်ပိုင်း မေသစ်အပူခန်းသို့ ရောက်သောအခါ မိန်းမကြီးများသည် မေသစ်ကို သနားလွန်း၍ မျက်ရည်မဆည်နိုင်အောင် ဖြစ်ကြ ရသည်။ ချိုတကူးလည်း မျက်ရည်ဝေနေသည်ဟု ထင်ပါသည်။ ရုပ်ရှင်ပြီး၍ ထွက်လာကြသောအခါ အမျိုးသမီးကြီးများမှာ မျက်ခွံနီနေသည်။ ချိုတကူး

ကလည်း 'ကောင်းထားတာကွာ ငါဖြင့် မျက်ရည်
 တောင် ကျမိသေးတယ်' ဟု ရယ်မော၍
 ပြောပြပါသည်။ ဖြစ်ရာဘဝတွင် ပျော်ပျော်ကြီး
 နေတတ်၍ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပင် သနားရမှန်း
 မသိသော ကိုချိုတကူးက မေသစ်ကို သနားနေ
 ပါသည်။ အဒေါ်ကြီးများကလည်း ချိုတကူး၏
 ဖြစ်တော်ပေါင်းအတွက် မျက်ရည်စမ်းစမ်းမျှပင်
 မဖြစ်ခဲ့ဘူးပါလျက် မေသစ်ကျမှ မျက်ရည်အိုင်ကြ
 ရသည်" (အောင်သင်း၊၁၉၇၈၊စာ-၁၀၈)

ဟူ၍ ဖော်ပြထားရာ နှစ်သက်သဘောကျမိသောအဖြစ်နှင့်အတူ ဇာတ်လိုက်ကျော်
 ချိုတကူး၏အဖြစ်ကို ကရုဏာသက်မိသောရသကို ခံစားလိုက်ရပါသည်။ ထိုရသ
 နှင့်အတူ အစစ်ထက်အတုကို ပို၍နှစ်သက်တတ်ကြသော အနုပညာ၏ ရသ
 သဘောတို့ကိုလည်း ဆင်ခြင်မိစေပါသည်။

ထိုရသအဖွဲ့တွင် 'မျက်ရည်မဆည်နိုင်အောင်ဖြစ်'၊ 'မျက်ရည်ဝေ့'၊
 'နှာပိတ်ချင်သလိုလိုဖြစ်'၊ 'မျက်ခွံနီ'၊ 'မျက်ရည်အိုင်' စသော ခံစားမှုပြအသုံးတို့က
 ထိုရသအဖွဲ့ကို ပို၍ရုပ်လုံးပေါ်စေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

'သိင်္ဂီရ ရသ' ရသစာတမ်းငယ်

မောင်ဇော်၏ 'သိင်္ဂီရ ရသ' ရသစာတမ်းတွင် ချစ်ခြင်းမေတ္တာ၏သရုပ်ကို
 ရသမြောက်စွာ ဖော်ကျူးထားပါသည်။ ယောက်ျားဖြစ်စေ မိန်းမဖြစ်စေ မေတ္တာ
 စွမ်းအားကြီးမားသူက အရှုံးပေးရခြင်းသဘော၊ အနစ်နာခံရခြင်းသဘော၊ သည်းခံ
 ရသောသဘောတို့ကို မြင်တွေ့စေပါသည်။ ထိုရသစာတမ်းတွင် ဇာတ်ဆောင်များ
 သည်ကား ဂေါ်ရင်ဂျီကုလားမနှင့် သူ့ယောက်ျား ဂေါ်ရင်ဂျီကုလားတို့ဖြစ်သည်။
 မထူးဆန်းသော ဇာတ်ဆောင်များဖြစ်သော်လည်း ထူးဆန်းသည်မှာ သူတို့နှစ်ဦး၏
 အဖြစ်အပျက်ပင်တည်း။ အရက်ဆိုင်ရှေ့တွင် အရက်မူးနေသော ဂေါ်ရင်ဂျီ
 ကုလားမ၊ ထိုကုလားမကို ချော့မော့နေသော သူ့ယောက်ျား ဂေါ်ရင်ဂျီကုလား
 တို့မြင်ကွင်းကို -

"ကဇော်မူးနေသော ဂေါ်ရင်ဂျီကုလားမ တစ်ယောက်သည် ပလက်ဖောင်းပေါ်တွင် လဲနေရာမှ ကုန်း၍ထနေသည်။ တဝေါဝေါ အန်နေသော ကြောင့် သူ့ဆာရီနှင့် သူ့တစ်ကိုယ်လုံးသည် အန်ဖတ်များဖြင့် ရွဲရွဲစိုကာ ပေပွနေ၏။ ကုလားမ၏ဘေးတွင် သူ့ယောက်ျားနှင့်တူသော ဂေါ်ရင်ဂျီတစ်ဦးသည် ကုလားမကို ဖျောင်းဖျ ထိန်းသိမ်းရန် ကြိုးစားနေ၏။ သူ့အသားအရေသည် မည်းနက်ခြောက်သွေ့ကာ သူ့တစ်ကိုယ်လုံးသည် ကြုံလှိပ်နီကပ်၍နေ၏။ ကြိုးနှင့်သီတွဲထားသော ငါးကလေးသုံးကောင်ကို ပလက်ဖောင်းပေါ်တွင်ချ၍ ကုလားမကလည်း အော်လိုက်ဟစ်လိုက် ရုန်းလိုက် ကန်လိုက်နှင့်ပင်။ ကုလားမသည် ကုလားမကို အသာအယာ ချော့မော့ ဖေးမ၍ထူရန် လှမ်း၍ ကိုင်လိုက်သည်တွင် ကုလားမသည် ထိုင်ရာက ကုလားမ၏ တွန့်လိမ်နေသော ဆံပင်အုပ်လုံးကိုဆွဲကာ ပါးကို ရိုက်ပြန်တော့၏။ ကုလားမသည် ကုလားမ၏ လက်တွင်းဝယ် ယက်ကန်ယက်ကန် ဖြစ်နေရှာ၏။ သို့သော် ကုလားမလုပ်သမျှကို ငုံ့ခံကာ ပါးစပ်ကသာတတွတ်တွတ်ချော့မော့နေရှာသည်"

(မောင်ဇော်၊၁၉၇၈၊စာ-၁၅၉)

ဟူ၍ ဖော်ကျူးထားရာ သီဂီရ ရသကို အပြည့်အဝခံစားနိုင်ပါသည်။ ထိုမြင်ကွင်းသည် ယောက်ျားနှင့် မိန်းမတို့ မေတ္တာသရုပ်သဘောကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် ဖွင့်လှစ်ပြသသောမြင်ကွင်းဖြစ်ကြောင်း စာရေးသူကဆိုပါသည်။ ပါးကိုရိုက်လိုက်၊ ခြေနှင့်ကန်လိုက်၊ ဆဲလိုက်ဆိုလိုက်၊ ကုတ်လိုက်ဖွဲလိုက်၊ လုပ်ချင်တိုင်း လုပ်နေသည့်ကြားက မျက်နှာသေကလေးဖြင့်ငုံ့ခံကာ တတွတ်တွတ်ချော့နေရှာသော ကုလားမ၏စကားများသည် မေတ္တာစကားများဖြစ်၏။ ကုလားမ၏ အန်ဖတ်များ

ပေါ်သို့ တစ်ပေါက်စ နှစ်ပေါက်စကျသွားသော ကုလား၏ မျက်ရည်ပေါက်များသည် မေတ္တာသက်သေများဖြစ်၏။ ကုလားမ၏ အောက်ဟစ်ဆဲဆိုသံများသည် ကုလား၏ အင်အားကြီးမားသော၊ ခိုင်ခံ့မြဲစွဲသော၊ သည်းခံသော မေတ္တာကို အံ့တုဖက်ပြိုင်ရာတွင် မနိုင်ဘဲ အချည်းအနီးဖြစ်ရသောကြောင့် ထွက်ပေါ်လာသည့် ရှုံးနိမ့်သံများဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခြင်းအရာတို့သည် မေတ္တာဖြင့် လွှမ်းခြုံသော ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ခံစားရရှိနိုင်သော ရသများပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။

ထိုရသအဖွဲ့တွင် 'အသာအယာ ချောမော့ဖေးမ'၊ 'ရင်ဝကို ဆောင့်၍ကန်'၊ 'ယက်ကန်ယက်ကန် ဖြစ်နေရှာ'၊ 'တတွတ်တွတ် ချောမော့နေရှာ' ဟူသော ဝိသေသအသုံးတို့က ရသကို အလေးကဲစေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

အမှောင်ရသစာတမ်းငယ်

တိုက်စိုး၏ 'အမှောင်' ရသစာတမ်းတွင် 'ဉာဏ်အလင်းရောင်ဝင်လာရေးသည် အမှောင်ဓာတ်ပေါ်တွင် အမှီတကဲ ပြုရမိဖြစ်လေသည်' ဟူသော အယူအဆကို ဖော်ပြထားသည်။ ငယ်စဉ်ကလေးဘဝက လောကကို အဖော်မပါဘဲ ရင်မဆိုင်ရဲသဖြင့် အမှောင်ထဲ၌ မိမိကိုယ်ကို ထင်ထင်ရှားရှားမြင်ရပုံ၊ ငယ်စဉ်က စကားထာဝှက်သည့်အခါ ခဏတဖြုတ်မျက်စိမှိတ်၍ စဉ်းစားမှ အဖြေပေါ်လာသည့် သာဓကနှင့်အညီ ဉာဏ်အလင်းရောင်ဝင်လာရေးသည် အမှောင်ဓာတ်ပေါ်တွင် တည်နေပုံတို့ကို ဆက်စပ်တွေးပြထားသည်။ ဤရသစာတမ်းတွင် ကလေးဘဝ အမှောင်ကိုကြောက်ပုံကို -

"အမှောင်ထဲတွင် ရှိနေသည့်အခါတွင် မိမိတစ်ကိုယ်တည်းပါလားဟု ထင်လာမိသည်။ ဘကြီး ပြောပြသည့် အမွှေးဖွားဖွား၊ မျက်လုံးကြီးကြီး၊ အစွယ်ပြူးပြူးနှင့် တစ္ဆေဘီလူးက လာ၍ဆွဲလိမ့်မည်လား။ မိုးတွေက တဖြုန်းဖြုန်းရွာချနေခိုက် ဒေဝေါကောင် လာလိမ့်မည်လား။ အပေါ်မျက်နှာကြက်ကလည်းမလုံ။ အောက်ကြမ်းကလည်းမလုံ။ ညာဖက်ကလည်းမလုံ။ ဘယ်ဖက်

ကလည်းမလုံ။ ရင်ဖိုမိလေတော့သည်"
(တိုက်စိုး၊၁၉၇၅၊၈၁-၆၇)

ဟု ဖော်ကျူးထားရာ ရသမြောက်လှသည်။ ကလေးသဘာဝ အမှောင်ကို ကြောက်
ပုံကိုလည်း ကရုဏာသက်မိစေသည်။

ကလေး၏ ကြောက်စိတ်သဘာဝ ပေါ်လွင်အောင် 'အစွယ်ပြူးပြူးနှင့်
တစ္ဆေတီလူး' 'ကြောင်အို ပေမှူး'၊ 'ဒေဝေါကောင်' ဟူသော စကားလုံး သုံးထား
ပုံက နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သည်။

"အပေါ်မျက်နှာကြက်ကလည်းမလုံ။
အောက်ကြမ်းကလည်းမလုံ။
ညာဖက်ကလည်းမလုံ။

ဘယ်ဖက်ကလည်းမလုံ။" ဟူသော ဟန်ချက်ညီ ဝါကျစုတို့ကို
သုံးထားပုံက နှစ်သက်မှုရသကို ပိုစေသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

'သချိုင်းကုန်းမှာ' ရသစာတမ်းငယ်

သချိုင်းကုန်းမှာ ရသစာတမ်းသည် 'တင်မိုး' ၏ စာတမ်းတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။
ထိုစာတမ်းတွင် သချိုင်းကုန်းနှင့်ပတ်သက်သော စာရေးသူ၏ခံစားမှုကို ဖော်ကျူး
ထားပါသည်။ စာရေးသူတို့ ငယ်စဉ်ကလေးဘဝက သချိုင်းကုန်းသည် စိတ်
ချောက်ချားဖွယ်နေရာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ သချိုင်းကုန်းသည် စက်ဆုပ်စရာ နေရာ
ဖြစ်ခဲ့သည်။ သချိုင်းကုန်းသည် လှည့်မကြည့်ချင်စရာ နေရာဖြစ်ခဲ့သည်။
သချိုင်းကုန်းသည် ကြောက်စရာနေရာ ဖြစ်ခဲ့ပုံကို -

"သချိုင်းကုန်းဆီသို့ လှမ်းကြည့်ပါ။ မန်ကျည်းပင်
အိုကြီး သုံးလေးပင်သည် ခါးတံရှည်ကြီးနှင့်
ရပ်နေကြသည်။ တန်ဆောင်းပြသာဒ်ပင်များသည်
ချုံ့ဖွဲ့၍နေကြသည်။ ညောင်ပင်ကြီး တစ်ပင်သည်
လည်း မုတ်ဆိတ်ဖွားဖွားနှင့် တရားဆင်ခြင်
နေသည်။ ဇရပ်တစ်ဆောင်သည် မန်ကျည်းပင်
အနီးမှာရှိသည်။ အုတ်ခုံခံသွပ်မိုးနှင့် ဖြစ်သော်

လည်း ခမ်းခမ်းနားနားကား မဟုတ်လှ။
 သွပ်မိုးလန်သည့်နေရာ လန်နေပြီ။ အုတ်ချပ်များ
 ကွာသည့်နေရာ ကွာနေပြီ"
 (တင်မိုး၊ ၁၉၇၈၊ ၈၁-၁၆၃)

ဟု ခြယ်မှုန်းထားရာ မနှစ်မြို့စရာ မြင်ကွင်းအဖြစ် ပုံပေါ်လာခဲ့ပါသည်။

ထိုမနှစ်မြို့ဖွယ်ရာ သင်္ချိုင်းမြေကား လူတိုင်း မိမိတို့အိမ်နှင့်ခွဲ၍ တစ်နေ့
 မလွဲမသွေ သွားရမည့် နေရာဖြစ်သည်။ ထိုအကြောင်းကို ဖော်ပြရာ၌ -

"လူတိုင်းမသွားချင်သော်လည်း နေကြရမည်
 မဟုတ်။ အထုပ်အပိုး အိပ်ရာလိပ်မပါ သင်္ချိုင်းမြေ
 ရှိရာသို့ သွားကြရပေဦးမည်။ သူ့သွားလျှင်
 ငါလိုက်ပို့၍၊ ငါသွားသောအခါလည်း အခြားသူ
 များက လိုက်ပို့ ကြရပေဦးမည်။ လိုက်ပို့ကြ
 ရသည့်အခါတိုင်းလည်း ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် မဟုတ်။
 ဝမ်းနည်းပက်လက် မျက်ရည်စက်စက်ဖြင့်သာ
 ဖြစ်သည်။ သင်္ချိုင်းသည် ပျော်မွေ့ဖွယ်မှန်သမျှကို
 မောင်းထုတ်ခဲ့ပြီ။ ဝမ်းနည်းမှု၊ ငိုရှိုက်မှု တို့သည်
 သင်္ချိုင်းမြေကို စိုးမိုးအုပ်ချုပ်ခဲ့လေပြီ"

(တင်မိုး၊ ၁၉၇၈၊ ၈၁-၁၆၉)

သံဝေဂယူစရာ၊ ဆင်ခြင်တုံတရား ပွားများစရာအဖြစ် ဖော်ကျူးခဲ့ပါသည်။

ထိုစာတမ်းငယ်တွင် "ခါးတံရှည်ကြီးနှင့် ရပ်နေကြ"၊ "မုတ်ဆိတ်ဖွားဖွားနှင့်
 တရားဆင်ခြင်" "ဝမ်းနည်းပက်လက် မျက်ရည်စက်"၊ "ပျော်မွေ့ဖွယ်မှန်သမျှကို
 မောင်းထုတ်" စသော စကားအသုံးအနှုန်းများက ဆင်ခြင်စရာ၊ သံဝေဂယူစရာ
 အဖြစ်ကို တိုးပွားစေကြောင်း တွေ့နိုင်ပါသည်။

အထက်ဖော်ပြခဲ့သော ရသအဖွဲ့များကို ထောက်ရှုလျှင် ရသစာတမ်းငယ်
 များသည် နှစ်သက်ဖွယ်ရာ ရသအဖွဲ့များဖြင့် ပြည့်လျှမ်းနေကြောင်း သိနိုင်
 ပါသည်။ စာဖတ်ပရိသတ်၌ နှစ်သက်မှုရသကို ဖြစ်စေရုံမက နှလုံးသားကို

ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးစေနိုင်သော အသိအမြင်တို့ပါ တိုးပွားနိုင်သော စာပေအဖွဲ့များဖြစ်ကြောင်း တွေ့နိုင်ပါသည်။

သုံးသပ်ချက်

ရသစာတမ်းငယ်များတွင် စာဖတ်သူတို့သည် စာတမ်းငယ်ဆရာက ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ဖော်ပြထားသော အတွေ့အကြုံများကို နှစ်သက်စွာ ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

ရသပေးပုံပေးနည်းမှာ ရေးသည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရေးသည့်အကြောင်းအရာ စသည်တို့ကိုလိုက်၍ အမျိုးမျိုးကွဲပြားနိုင်ပါသည်။ ရှေ့တွင်ပြခဲ့သည့် ရသအဖွဲ့များအတိုင်း အောင်သင်း၏ "အနီးအဝေး" မှာကဲ့သို့ "သီချင်းကလေးတဟင့်ဟင့်ဆို၍ ပြုံးရွှင်ရယ်မောပြန်လျှင်လည်း သွားတစ်ချောင်း တစ်ချောင်း စကောငယ်လောက် ရှိသည်ကိုပါ မြင်ရပါသည်" ဟူ၍ ခပ်သောသော ပြောချင်လည်း ပြောမည်။ မောင်ဇော်၏ "သိင်္ဂီရရသ" မှာကဲ့သို့ "ကျွန်တော့စိတ်အရှိတိုင်းသာ ဆိုခွင့်ရပါမူ ထိုဂေါ်ရင်ဂျီကုလားမနှင့် ဂေါ်ရင်ဂျီကုလားတို့၏မြင်ကွင်းသည် သိင်္ဂီရရသကို ပြည့်ဝစွာပေးနိုင်သော မေတ္တာသရုပ်ဖော်မြင်ကွင်းတခု ဖြစ်ပါပေသည် ဟုဆိုပါမည်" ဟု တရင်းတနီး ပြောချင်လည်း ပြောမည်။ တိုက်စိုး၏ "အမှောင်" ရသစာတမ်းမှာကဲ့သို့ "ဉာဏ်အလင်းရောင်ဝင်လာရေးသည် အမှောင်ဓာတ်အပေါ်တွင် အမှီတကဲ ပြုရမြဲဖြစ်လေသည်။" ဟု တွေးတွေးဆဆ ပြောချင်လည်း ပြောမည်။ တင်မိုး၏ "သီချိုင်းကုန်းမှာ" ရသစာတမ်းမှာကဲ့သို့ "သီချိုင်းကုန်းသည် နေရာမကျယ်လှ။ သို့ရာတွင် ကွယ်လွန်သူမှန်သမျှတို့၏ တစ်ခုတည်းသော နေအိမ်ဖြစ်လေသည်" ဟု လေးလေးနက်နက် ပြောချင်လည်းပြောမည်။

မည်သည့်ပြောပုံ၊ ပြောနည်းမျိုးပင်ဖြစ်စေကာမူ လက်ရာမြောက်သော ရသစာတမ်းငယ် ဆရာ၏ ရသအဖွဲ့များသည် ဖတ်၍ကောင်းနေမည်သာ ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ ရသမြောက်အောင် ဖွဲ့သည့်အခါတွင်လည်း ဆိုလိုသည့် ရသပုံပေါ်အောင် စကားလုံးတိုင်း၊ ဝါကျတိုင်း၊ စာပိုဒ်တိုင်းက အပိုအလိုမရှိ အံဝင်ခွင်ကျ ဖြစ်အောင် ပို့ဆောင်ပေးနိုင်ကြောင်း တွေ့ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

နိဂုံး

စာတမ်းငယ်ဆရာတို့သည် ဘဝ၏အခြေအနေမှန်တို့ကို အနက်ဖွင့်ပေးနိုင် သူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဘဝထဲတွင် အငို အရီ အပြုံးအားလုံးရှိသကဲ့သို့ ရသ စာတမ်းငယ်များတွင်လည်း ဘဝ၏အလွမ်း၊ အဆွေး၊ အသော ရသမှန်သမျှတို့ကို ဝင်ရောက်ခံစားနိုင်ကြမည်ဟု ထင်မြင်ယူဆမိပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ခင်မင်၊ မောင်။ (၁၉၈၇)။ စာတမ်းငယ်ဟူသည်၊ စာတမ်းငယ်စာပေစာတမ်းများ (ပထမတွဲ)၊ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။

တက်တိုး။ (၁၉၆၅)။ ရွှေစင်နှင်းဆီနှင့်အခြားအက်ဆေးများ၊ ရန်ကုန်၊ နံ့သာတိုက်။

တိုက်စိုး။ (၁၉၇၅)။ 'အမှောင်'၊ စာတိုနှစ်နှစ်၊ ရန်ကုန်၊ ချင်းတွင်းစာပေ။

တိုက်စိုး။ (၁၉၈၀)။ အက်ဆေး၊ တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက် နှစ် ၂၀မြောက်ငွေရတုအကြိုမဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၈၀။

တင်မိုး။ (၁၉၇၈)။ 'သင်္ချိုင်းကုန်းမှာ'၊ ကံ့ကော်မြိုင်စာတမ်း၊ ရန်ကုန်၊ ပုဂံစာအုပ်တိုက်။

မောင်ဇော်။ (၁၉၇၈)။ 'သိင်္ဂီရရသ'၊ ကံ့ကော်မြိုင်စာတမ်း၊ ရန်ကုန်၊ ပုဂံစာအုပ်တိုက်။

မြသန်းတင့်။ (၁၉၉၀)။ နိုင်ငံတကာရသစာတမ်းများ၊ ရန်ကုန်၊ ချင်းတွင်းပုံနှိပ်တိုက်။

ဝင်းမွန်။ (၁၉၈၇)။ '၁၉၄၅မတိုင်မီကာလမြန်မာစာတမ်းများ'၊ စာတမ်းငယ်စာပေစာတမ်းများ (ဒုတိယတွဲ)၊ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။

သိန်းဟန်ဦး။ (၁၉၇၅)။ 'မြန်မာစကားပြေ'၊ မြန်မာမှုပထမတွဲ၊ ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်များစာအုပ်ပြုစု ထုတ်ဝေရေးကော်မတီ။

အောင်သင်း။ (၁၉၇၈)။ 'အနီးအဝေး'၊ ကံ့ကော်မြိုင်စာတမ်း၊ ရန်ကုန်၊ ပုဂံစာအုပ်တိုက်။